

Ada Ketelimäki
Hallitussihteeri, Tieto- ja tutkimustoimiala

Maa- ja metsätalousministeriön asetus Luonnonvarakeskuksen maksullisista suoritteista vuosina 2026 ja 2027

1. Asian tausta ja asetuksenantovaltuus

Luonnonvarakeskuksen maksullisista suoritteista säädetään maa- ja metsätalousministeriön asetuksella Luonnonvarakeskuksen maksullisista suoritteista (1051/2023), jonka voimassaolo päättyy vuoden 2025 lopussa. Nyt ehdotettavalla asetuksella säädettäisiin Luonnonvarakeskuksen maksullisista suoritteista vuosina 2026 ja 2027.

Luonnonvarakeskuksesta annetun lain (561/2014) 7 §:ssä säädetyllä tavalla Luonnonvarakeskuksen suoritteista perittäviin maksuihin sovelletaan valtion maksuperustelakia (150/1992), jäljempänä maksuperustelaki.

Ehdotettava maa- ja metsätalousministeriön asetus säädettäisiin maksuperustelain 8 §:n nojalla. Mainitussa pykälässä säädetään asetuksella säädettävistä asioista ja ministeriön toimivallasta.

2. Asian valmistelu

Asetus on valmisteltu ministeriön tieto- ja tutkimustoimialan tutkimus- ja oikeusyksikössä virkatyönä. Valmistelussa on tehty yhteistyötä Luonnonvarakeskuksen kanssa.

Esitys käsitellään valtioneuvoston raha-asiainvaliokunnassa. Asioiden käsittelystä valtioneuvoston raha-asiainvaliokunnassa annetun valtioneuvoston määräyksen (8.9.2025) kohdan 2.2.10. mukaan valtiolle perittävien maksujen perusteita koskevat esitykset sekä maksuasetukset, kun esityksessä on kysymys vuositasolla vähintään 5 000 000 euron määräisestä maksutulosta.

Esitystä ei ole asian kiireellisyyden ja vähäisen yleisen merkityksellisyyden vuoksi tarkastettu oikeusministeriön laintarkastuksessa.

3. Nykytila ja keskeiset ehdotukset

Nykyisin Luonnonvarakeskuksen maksullisista suoritteista säädetään maa- ja metsätalousministeriön asetuksella 1051/2023, jonka voimassaolo päättyy vuoden 2025 lopussa.

Uusi asetus vastaisi pääosin voimassa olevaa asetusta. Ehdotuksen mukaan 2 §:n 1 mom. 2 kohdan sanamuotoa muutettaisiin. Ehdotettava asetus tulisi voimaan 1.1.2026 ja olisi voimassa vuoden 2027 loppuun.

4. Taloudelliset vaikutukset

Maksullisen toiminnan seuranta on toteutettu Luonnonvarakeskuksessa projektikoodin kautta. Tästä syystä suoriteryhmätasoisia tietoja kustannusvastaavuudesta ei ole mahdollista toimittaa täysin kattavasti maksupäätöksen suoriteryhmittelyä vastaavasti. Tältä osin Luonnonvarakeskuksessa ollaan tarkentamassa seurantaa ensi vuonna.

Julkisoikeudellisten suoritteiden osalta kustannusvastaavuus on esitetty suoritekohtaisesti, koska Luonnonvarakeskuksen ainoa julkisoikeudellinen suorite on 1 §:ssä tarkoitettu ATP-todistus.

Liiketaloudellisesti hinnoiteltavien suoritteiden osalta on esitetty arvio vuoden 2026 osalta suoriteryhmäkohtaisesta kustannusvastaavuudesta.

Maksullinen julkisoikeudellinen toiminta, 1000 e

	Toteuma 2022	Toteuma 2023	Toteuma 2024	Ennuste 2025	Tavoite 2026	Tavoite 2027
Tuotot yhteensä	153	168	191	182	182	182
Kustannukset yhteensä (erillis- ja yhteiskustannukset)	195	192	161	166	172	179
Kustannusvastaavuus (tuotot-kustannukset)	-42	-24	30	15	11	3
Kustannusvastaavuus, %	78 %	88 %	119 %	110 %	105 %	102 %

Maksullinen liiketaloudellisesti hinnoiteltava toiminta, 1000 e

	Toteuma 2022	Toteuma 2023	Toteuma 2024	Ennuste 2025	Tavoite 2026	Tavoite 2027
Tuotot yhteensä	7 679	8 232	7 874	7 300	7 800	8 000
Kustannukset yhteensä	6 856	7 673	6 905	6 500	6 500	6 650
Kustannusvastaavuus (tuotot-kustannukset)	823	559	969	800	1300	1 350

Kustannusvastaavuus, %	112 %	107 %	114 %	112 %	120 %	120 %
-------------------------------	-------	-------	-------	-------	-------	-------

	2026			
	Tulot	Kustannukset	Kustannusvastaavuus, eur	Kustannusvastaavuus, %
Tilaustutkimuspalvelut	4 840 000	4 017 000	823 000	120 %
Tutkimusinfrastruktuuripalvelut (* Luonnonvarakeskuksessa kehitettyjen tutkimus- ja muiden menetelmien käyttöoikeuksien luovutukset	80 000	70 000	10 000	114 %
Asiantuntija- ja konsultointipalvelut	550 000	410 000	140 000	134 %
Tieto- ja tietovarantopalvelut				
Analyysipalvelut	150 000	130 000	20 000	115 %
Koestus-, testaus- ja tarkastuspalvelut	190 000	170 000	20 000	112 %
Metsä- ja erikoispuiden tuotanto- ja menetelmäpalvelut	310 000	280 300	29 700	111 %
Valiotalantuotanto	2 000	1 900	100	105 %
Kalanviljelytuotteet ja kalanviljelyyn liittyvät palvelut ja menetelmät	1 550 000	1 340 000	210 000	116 %
Tietojärjestelmien, ohjelmien ja vastaavien suoritteiden sekä tietojärjestelmissä olevien tietoaisteiden käyttöoikeuksien ja tietoaisteiden tekninen luovuttaminen;	22 000	10 000	12 000	220 %
Julkaisut ja painotuotteet	1 000	800	200	125 %
Sähköiset tallenteet, valokopiot ja muut jäljennökset sekä niiden lähettäminen				
Muut tilaukseen tai toimeksiantoon perustuvat erikseen määritellyt tuotteet ja palvelut.	105 000	70 000	35 000	150 %
YHTEENSÄ	7 800 000	6 500 000	1 300 000	120 %

(* uusi palvelumalli otettu käyttöön syksyllä 2025, ensimmäisessä vaiheessa sisäinen palvelutuotanto.

5. Lausuntopalaute

Esitys oli lausunnolla 2.10.-14.11.2025. Luonnonvarakeskuksella ei ollut lausuttavaa esityksestä. Valtiovarainministeriö puolsi lausunnossaan asetuksen antamista ehdotetussa muodossa.

6. Säännöskohtaiset perustelut

1 §. *Maksulliset julkisoikeudelliset suoritteet.* Pykälä sisältäisi voimassa olevan maksuasetuksen 1 §:ää vastaavat säännökset. Pykälässä säädettäisiin maksullisista julkisoikeudellisista suoritteista.

Luonnonvarakeskuksen maksullinen julkisoikeudellinen suorite on ATP-todistus. Todistuksen hinta olisi 140 euroa. Hinta ei muuttuisi verrattuna voimassa olevaan maksuasetukseen.

Maksuperustelain 6 §:ssä säädetään julkisoikeudellisista suoritteista perittävistä maksuista. Mainitun pykälän 1 momentin mukaan julkisoikeudellisesta suoritteesta perittävän maksun tulee vastata suoritteen tuottamisesta valtiolle aiheutuvien kokonaiskustannusten määrää. Samanlaatuisista suoritteista voidaan saman pykälän 2 momentin tarkoittamalla tavalla määrätä sama maksu, vaikka tuottamisesta aiheutuneet

kustannukset poikkeaisivatkin toisistaan. Tällöin kiinteän maksun määrittelemisessä on otettava huomioon suoritteiden tuottamisesta aiheutuva keskimääräinen kokonaiskustannus.

Asetusehdotuksen 1 §:n 1 momentissa säädettäisiin helposti pilaantuvien elintarvikkeiden kansainvälisiä kuljetuksia ja tällaisissa kuljetuksissa käytettävää erityiskalustoa koskevan sopimuksen (ATP) mukaisten todistusten antamisesta perittävistä maksuista. Luonnonvarakeskuksen asiakkaina ovat elintarvikeautojen korien valmistajat ja maahantuojat sekä kuljetusliikkeet.

2 §. Maksulliset liiketaloudelliset suoritteet. Pykälässä säädettäisiin Luonnonvarakeskuksen liiketaloudellisiin perusteiden hinnoiteltavista suoritteista, jotka hinnoitellaan valtion maksuperustelain 7 §:n mukaisesti. Pykälä vastaisi pääasialliselta sisällöltään voimassa olevan maksuasetuksen 2 §:n säännöksiä. Ehdotettava muutos koskee pykälän 1 momentin 2 kohtaa. Ehdotettavassa muutoksessa olisi kysymys sanamuodon selkeyttämisestä ja yksinkertaistamisesta.

Pykälässä säädettäisiin seuraavista Luonnonvarakeskuksen liiketaloudellisiin perusteiden hinnoiteltavista suoritteista:

1) tilaustutkimuspalvelut;

Kohtaan sisältyvät tilaajan toimeksiannosta suoritettavat tutkimukset, joihin tilaajalla on yksinoikeus. Asiakkaina ovat yritykset sekä julkisen sektorin organisaatiot.

2) tutkimusinfrastruktuuripalvelut;

Tutkimusinfrastruktuuripalvelut kohdistuvat muun muassa ympäristötutkimukseen (maalaji-, viljavuus-, hivenaineravinne-, raskasmetalli- ja vastaavat määritykset), elintarvikkeisiin ja rehuihin (muun muassa orgaaniset vierasaineet, vitamiinit, raskasmetallit) sekä tauti- ja tuholaismäärityksiin. Kohdan sanamuotoa muutettaisiin voimassa olevaan asetukseen niin, että siitä poistettaisiin tuotantoalustat. Kysymys olisi sanamuodon yksinkertaistamisesta ja yhdenmukaistamisesta Luonnonvarakeskuksen verkkosivuilla käytettävän terminologian kanssa.

3) Luonnonvarakeskuksessa kehitettyjen tutkimus- ja muiden menetelmien käyttöoikeuksien luovutukset;

Luonnonvarakeskuksessa kehitettyjen tutkimus- ja muiden menetelmien käyttöoikeuksia voitaisiin luovuttaa koti- tai ulkomaisille yrityksille sekä julkisen sektorin organisaatioille.

4) asiantuntija- ja konsultointipalvelut;

Luonnonvarakeskus tarjoaa maa- ja elintarviketalouden, metsätalouden sekä riista- ja kalatalouden tutkimuksesta ja kehittämisestä kiinnostuneille tahoille asiantuntija- ja konsultointipalveluita.

5) tieto- ja tietovarantopalvelut;

Kohta sisältää informaation palvelut, tiedonhaun, lainat ja jäljenteet Luonnonvarakeskuksen hallussa olevista julkaisuista ja tietojärjestelmistä ulkopuolisille tutkijoille ja muille toimijoille.

Kohta sisältää myös varsinaista tutkimus- tai tilastointityötä vähäisempää aineistojen muokkaamista asiakkaan tarpeisiin. Tilastotiedonkeruun yhteydessä voidaan asiakkaan toimeksiannosta kyselyyn ottaa ylimääräisiä lisäkysymyksiä, joiden luonne käy ilmi tiedonkeruusta.

6) analyysipalvelut;

Luonnonvarakeskus tarjoaa asiakkaille toimialaansa kuuluvia analyysipalveluja.

7) koestus-, testaus- ja tarkastuspalvelut;

Palvelut kohdistuvat muun muassa pesuaineiden ja näytteenottolaitteiden tarkastuksiin, torjunta-ainekokeisiin, kylmähuonetestauksiin, lujuuskokeisiin ja muihin mittaus-, testaus- ja tarkastuspalveluihin.

8) metsä- ja erikoispuiden tuotanto- ja menetelmäpalvelut;

Luonnonvarakeskuksen metsäpuiden tutkimustaimitarhalla tutkitaan kokeellisesti metsäpuiden erilaisia taimituotantomenetelmiä. Näistä taimista osa käytetään oman metsänviljelyn tutkimustoiminnassa, ja ne taimet, joilla ei ole tutkimuksellista käyttöä, myydään markkinahintaan. Myynnistä saatava tulo ei vastaa näiden taimien kasvatuksesta aiheutuneita kustannuksia, koska tuotantoprosessi on tehty tutkimustoimintaa varten.

9) valiotaimituotanto;

Luonnonvarakeskus puhdistaa ja ylläpitää valiotaimituotannon ydintaimia ja tuottaa valiotaimiluokan emotaimia ensisijaisesti taimitarhoille.

10) kalanviljelytuotteet ja kalanviljelyyn liittyvät palvelut ja menetelmät;

Luonnonvarakeskuksen tehtävänä on huolehtia kalatalouden geenivarojen monimuotoisuuteen liittyvistä tehtävistä. Tällä tarkoitetaan uhanalaisten ja vaarantuneiden kalakantojen säilyttämistä mäti- ja poikastuotannon avulla. Tehtävän sivutuotteena syntyneet ylimääräiset tuotteet myydään markkinoilla.

Luonnonvarakeskus tarjoaa kalanviljelyyn liittyviä palveluita, kuten kalojen mäti- ja poikastuotteiden kuljetus-, merkintä- ja menetelmäpalveluja.

11) tietojärjestelmien, ohjelmien ja vastaavien suoritteiden sekä tietojärjestelmissä olevien tietoaineistojen käyttöoikeuksien ja tietoaineistojen tekninen luovuttaminen;

Kohta sisältää Luonnonvarakeskuksen omistuksessa olevien tietojärjestelmien ja ohjelmien käyttöoikeuksien ja aineistojen massaluovutuksen teknisin keinoin tilauksesta ulkopuolisille.

12) julkaisut ja painotuotteet;

Luonnonvarakeskus myy ulkopuolisille tahoille tutkimusalaansa liittyviä maksullisia julkaisuja.

13) sähköiset tallenteet, valokopiot ja muut jäljennökset sekä niiden lähettäminen;

Kohta koskee sähköisiä tallenteita, valokopioita ja muita jäljennöksiä, joiden taloudelliseen hyödyntämiseen Luonnonvarakeskuksella on oikeus.

14) muut tilaukseen tai toimeksiantoon perustuvat erikseen määritellyt tuotteet ja palvelut.

Kohtaan sisältyvät kaikki muut maksullisen toiminnan palvelut ja suoritteet (esimerkiksi kalamerkkien myynti), jotka eivät luonteensa puolesta sovi pykälässä mainittuihin muihin suoriteryhmiin.

3 §. *Julkisuuslain perusteella annettavat suoritteet.* Pykälä sisältäisi voimassa olevan maksuasetuksen 3 §:ää vastaavat säännökset. Julkisuuslain 34 §:n 2 momentissa tarkoitettusta tiedon esille hakemisesta sekä

mainitun 34 §:n 3 momentissa tarkoitettujen kopioiden ja tulosteiden antamisesta perittävistä maksuista päättäisi Luonnonvarakeskus ottaen huomioon, mitä mainitun lain 34 §:n säädetään.

4 §. *Voimaantulo.* Voimaantulopykälän mukaan asetus tulisi voimaan 1.1.2026 ja olisi voimassa vuoden 2027 loppuun.

7. Voimaantulo

Ehdotetaan, että asetus tulee voimaan 1.1.2026, koska asetuksessa säädetään Luonnonvarakeskuksen maksullisista suoritteista vuosina 2026 ja 2027 ja aiemman voimassa olleen asetuksen voimassaoloaika päättyy 31 päivänä joulukuuta 2025. Ehdotettu asetus olisi voimassa 31.12.2027 asti.